

Väsby Kungsgård

www.vasbykungsgard.se



Wikipedia:

Den har hyst svenska kungar och drottningar som varit på besök i Sala när de kom för att besöka och övervaka Sala silvergruva, som var rikets största inkomstkälla under den svenska stormaktstiden på 1500- och 1600-talet. Det var hit som det svenska hovet flyttade under det att pesten härjade i Stockholm 1710. Det har även varit tjänstebostad åt gruvfogdarna och i början av 1900-talet officerarna på Västmanlands trängkår (T 5) fram till regementets nedläggning 1926.

Väsby Kungsgård sägs även ha haft en roll i den kärlekshistoria som utspelade sig mellan Ebba Brahe och Gustav II Adolf på 1600-talet. Då Gustav II Adolf och Ebba Brahes mödrar umgicks i hovet, lärde de känna varandra tidigt. När de blev äldre fattade de tycke för varandra, vilket inte drottningen gillade. Gustav II Adolf var ibland vid Väsby Kungsgård när han såg till Sala Silvergruva som var en viktig inkomstkälla för riket, och det sägs att han och Ebba då passade på att ha hemliga kärleksmöten. Vid Ekeby dammar finns även en gång som kallas för Suckarnas Allé, döpt efter att Ebba Brahe ska ha gått där och suckat efter sin kärlek. Senare gifte sig Gustav II Adolf och Ebba Brahe på var sitt håll.

Idag fungerar kungsgården sommartid som friluftsmuseum med vagnar, hantverkares verktyg, järnspismuseum, textilmuseum och en rekonstruerad gruvarbetarbostad.

Väsby Kungsgård hyser många intressanta målningar:

Edvard Cederling (1887-1981)

Läs mer om [Edvard Cederling](#).



Edvard Cederling, *Gustaf V inviger hantverks- och industriutställningen i Sala 1924*.
Tribunen är placerad framför rådhuset. Oljemålning 1927, 111 x 186 cm. Foto Carl Modigh.

T.v. om kungen, i gul kappa Olga Andersson och statsminister Ernst Trygger. T.h. om kungen, landshövding Walter Murray. Framför tribunen: Försäljare Åke Hedberg och kamrer Gösta Magnusson. T.h. om tribunen: Vagnmakare August Westerberg, borgmästare Ivar Hedman, apotekare Anton Ljungberg, rådman Emil Ekbohm, rektor Albert Andersson, direktör Pehr Pehrsson, typograf David Lönngren, direktör K A Andersson, apotekare Gustaf Roberg, biskop Einar Billing, förvaltare C A Trygg, kontraktsprost Martin Magnéli, häradshövding Anton Wetterling, okänd, John H Eriksson och Axel Andersson.

Edvard Cederling gjorde två stora målningar med motiv från kungliga besök i Sala 1924. Den andra, *Drottning Victoria och kronprinsessan Louise kommer till Sala station 1 oktober 1924*, inköptes av Sala kommun 2017 och finns i Gustav Adolf Salen, Rådhuset.



Edvard Cederling, *Dr Christina schakt*, oljemålning 39 x 52 cm.



Edvard Cederling, *Sala Kakelfabrik*, oljemålning 1920, 46 x 73 cm.



Edvard Cederling, *Bastun vid Stampers*, oljemålning 36 x 55 cm.



Edvard Cederling, *Sala Tegelbruk*, oljemålning 1924, 35 x 62 cm.



Edvard Cederling, *Philipssonska hemmet på Bråstagatan*, oljemålning 46 x 67 cm.

Carl Kjellin (1862-1939)

Läs mer om [Carl Kjellin](#).



Carl Kjellin, *Modern Helena Eleonora*, oljemålning 1906.



Carl Kjellin, *Hustrun Emma*, oljemålning 1899.



Carl Kjellin, *Självporträtt*, 1900 (1903?).



Carl Kjellin, *Kolargossen*, oljemålning 1900



Carl Kjellin, *Fabrikör August Lundberg*, oljemålning 1887

Folke Östlund (1901-1979)

Läs mer om [Folke Östlund](#).



Folke Östlund, *Kjellens före ombyggnaden 1902*, oljemålning 38 x 46 cm

Gerhard Ewert (1909-1984)

Läs mer om [Gerhard Ewert](#).



Gerhard Ewert, *Strå kalkbruk*, oljemålning 1941, 55 x 100 cm.

Erik Johansson, "Målare Kul" (1887-1975)

Läs om [Erik Johansson](#).



Erik Johansson, *Gröna gången*, oljemålning 30 x 45 cm.

Okänd



Okänd konstnär, *Branden 13-14 september 1880 i Sala*, oljemålning 59 x 89 cm.

"Mannen i förgrunden med vit mössa uppges vara N. Aug. P. Rothén, Sala." enligt notering i inventarieliggaren på Väsby Kungsgård.

Målningen skänkt till Sala Hembygds- och Fornminnesförening 1920 av dir. August Kjellén, Sala.

Avlidna Salakonstnärers Sällskap tar gärna emot information om du vet något om konstnären. Ring 076-106 82 20 eller maila info@salakonst.se

Fredrik Björnberg (1836-1916)

Läs mer om [Fredrik Björnberg](#).



Fredrik Björnberg, *Jakob Matts kvarn*, oljemålning 48 x 70 cm.

Greta Serénus (1893-1977)

Läs mer om [Greta Serénus](#).



Greta Serénus, *Sala sockenkyrka*, oljemålning 22 x 32 cm.

Lars Petter Åberg (1811-1872)

Läs mer om [L P Åberg](#).



LP Åberg, *Stora Torget*, akvarell 1859, 20 x 38 cm.

Text på baksidan:

2203

Den här teckningen är målades av en målare Lars Petter Åberg år 1857. Vid Torget bygger
L. Petter Åberg huset och därefter Edners hus, till de som byggdes
huvudet hos ämbets L. i det huset byggde den stora branden (år 1850)
grund stannar på en gräs, som lyste sig med färdvård, när den föddes ut
ett par gräs (gräs och L. L. som de mycket allmoget i staden görda)
L. och L. L. som en gräs med Anders och Anders, en med en dotter Folke
L. och L. huset var huvud Anders hus. — Huset, där L. Kandelin en
är inrymt, var Anders hus; där inrymdes till branden en gräs.
Därut var en stor Torget, ofta använd till marknadsdag vid marknaderna,
en hel del för Torget. Där också en Anders hus är byggd. Det
Andershuset huset är det samma gamla, kallade de Anders hus
I det lilla lilla huset huset var hus; där är en Anders hus,
en med vännen är byggd i det nya huset, elen under omändrad.
Där hus och Anders hus var de gamla; R. vid en Anders hus
L. och L. huset under vännen var de (3 fönster L.) som Anders hus
de lilla gubbar, en frukt, en Anders hus och Anders hus (nära
Anders hus); L. och L. husen var en gammal fönster, Anders hus
De Anders hus är Anders hus och Anders hus (den L. och L. hus).
Vid husen detta Anders hus, från Anders hus, Anders hus
Sala den 9 april 1927.
Kansliet Anders hus

Åberg huset år 1857, och
ett par i rummet, till en L. hus
Anders, som en i L. husen
L. husen

Denna tavla är målad av en målare L.P.Åberg år 1859. Vid Torget synes Pistolsköldska huset och därbredvid Lidners hus som då var kryddkramhandel hos änkan L. I det huset började den stora branden (år 1880) genom slarv av en piga, som lyste sig med tändstickor, när hon fodrade ut ett par grisar. (Grisar och kor fanns då mycket allmänt i stadens gårdar). L hade två döttrar, en gift med borgmästare Scheut, en med en doktor Göthe.

Det grå huset var handlare Häggströms hus.

Huset där Handelsbanken nu är inrymt, var Löfdalska huset.

Där innebrändes vid branden en greve Hamilton. Bredvid var en stor tomt, ofta använd till marknadsnöjen vid marknaderna, som hölls på Torget. Upplandsbankens hus är nu byggt på den tomten.

N.J. Nordenbergskas huset är det samma gamla, kallades då Sandströms hus.

I det lilla låga huset i hörnet var en krog. Där är nu Mälarbankens hus, men undre våningen är inbyggd i det nya huset, naturligtvis omändrad.

Rådhuset och apotekshuset äro de gamla; Radhuset visar den ursprungliga klockstapeln. I apotekshusets nedre våning var då även bostadslägenheter.

De bägge gubbarna, som prata, äro Kamrer Roberg och doktor Lund (närmast apotekshuset). Höger om honom går en gammal fröken, lärarinnan Lindfeldt. De promenerande är rådmännen Wedin och Stenkvist. Vid brunnen sitter Bull-Lotta från hyttan, troget säljande bullar, knäck och dylikt.

Sala den 9 april 1923.

Maurits Hasselgren.

I Väsby Kungsgårds ena uthus, logen för fest- och danssammankomster, finns väggmålningar av Annick Baron och Rolf Paulsson:

Annick Baron smyckar Väsby kungsgårds loge

SA
18.7.86

Väsby kungsgårds loge pryds sedan i går av två nya målningar, signerade Sala-konstnären Annick Baron. Motiven är dels Salas gamla stadshotell, dels ett parti av silvergruvan som den såg ut vid 1700-talets mitt både över och under jord.

Annick Baron har utfört målningarna som beredskapsarbete — ett av en serie sådana som utförs av Sala-konstnärer. Tidigare har bland annat Rolf Paulsson smyckat Jakobsbergsgården. Han och Annick gjorde för övrigt målningarna runt Väsby-logens scen för några år sedan.

Men den här gången ville Fornminnesföreningens styrelse, som fick önska motiv, ha gamla Stadt och en bild med anknytning till gruvan.

Annick Baron valde att måla gamla hotellet och dess omgivning som det enligt foton såg ut runt sekelskiftet. Det har blivit en stram målning i övervägande grå toner, distinkt och verklighetstrogen. Och det var ett arbete inte helt utan problem, berättar Annick.

— Detaljerna, säger hon. När det gäller att måla arkitektur måste man vara mycket noggrann med detaljerna, med mattan.

□ Minns Stadt

Annick Baron hann faktiskt



En dam med hund finns på målningen av gamla stadshotellet och Stora torget. Damen med hunden framför målningen är konstnären själv, Annick Baron.

se gamla stadshotellet innan det revs 1969. Hon besökte Sala första gången 1967 och minns den pampiga byggnaden mycket väl.

— Det är mycket synd att den revs, säger hon.

Gruvmotivet har hon målat

med en 1700-talsmålning av J.B. Korn som förlaga, men gett det sin egen prägel, till exempel i färgvalet.

Att resultatet blev gott kan var och en som besöker Väsby konstatera. Och det är mycket möjligt att logen får mer ut-

smyckning i framtiden. Ena långväggen är tom och fler Sala-miljöer kan säkert dokumenteras med färg, pensel och skicklighet, så som Annick Baron nu gjort.

Text: Ingalill Forss Norberg
Foto: Mikael Lindström



Annick Baron, *Sala Stadshotell*, väggmålning 1986, 237 x 477 cm.



Annick Baron, *Gruvmotiv från 1700-talet*, väggmålning 1986, 240 x 430 cm.



Annick Baron, scen-/väggmålning 1984, 210 x 320 cm.



Rolf Paulsson, scen-/väggmålning 1984, 225 x 316 cm.

Övriga ej signerade scen-/väggmålningar av Annick Baron och Rolf Paulsson 1984:



Scen-/väggmålningar vardera ca 108 x 99 cm.



Scen-/väggmålning, 241 x 180 cm.